Talousvaliokunta

Torstai 29.4.2021 klo 12.00—13.30

Läsnä
puheenjohtaja Juhana Vartiainen kok
varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr (1, 2) (3 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Riitta Mäkinen sd (3 osittain)
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Sakari Puisto ps
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Janne Sankelo kok (4, 5) (3 osittain)
jäsen Joakim Strand r
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Tuula Väätäinen sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Kai Mykkänen kok (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Teija Miller
valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 14 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Hallituksen esitys HE 241/2020 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 12/2021 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi A 3
Eriävä mielipide HE_241_2020 vp_ps.pdf B 3
Eriävä mielipide HE_241_2020 vp_kok.pdf C 3

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 27.4.2021 jaetun lausuntoluonnoksen.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Ed. Kosonen ehdotti ed. Kallin kannattamana, että perusteluiden 51. kappaleen viimeinen virke poistetaan ja korvataan seuraavalla virkkeellä:

”Talousvaliokunta toteaa kuitenkin, että voimassaolevien sopimusten mitätöinti ja mitätöinnin hyväksyttävyys liittyy tässä koko toimialan laajaan hallinnolliseen uudelleenjärjestelyyn, jolloin sopimusten mitätöinnin soveltumisesta muunlaisiin tilanteisiin ei voida tehdä tämän perusteella johtopäätöksiä.”

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus voitti äänin 9-6.

Ed. Kosonen ehdotti ed. Mäkisen kannattamana, että perusteluiden 52. kappaleen alkuun lisätään virke: ”Hyvinvointialueen lainanottoa ja investointien suunnittelua ja ohjaamista koskevilla säännöksillä estettäisiin sekä valtion että hyvinvointialueen talouden ja toiminnan riskien liiallinen kasvaminen ja hyvinvointialueiden kyky turvata sosiaali- ja terveyspalveluiden toteutuminen. Lainanottovaltuus perustuisi hyvinvointialueen taloudelliseen kantokykyyn.” Lisäksi kappaleen lopusta poistetaan viimeinen virke ja lisätään tilalle seuraava: ”Lisäksi hyvinvointialue voi käyttää investointien rahoitukseen lainanottovaltuuden ulkopuolella tulorahoitusta, kertyneitä rahavaroja sekä myös lyhytaikaista lainaa.”

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus voitti äänin 10-4, 2 tyhjää.

Perusteluiden 52. kappaleen perään lisättiin yksimielisesti seuraava: ”Hyvinvointialueiden rajoitettu liikkumavara voi rajoittaa hyvinvointialueiden mahdollisuuksia tehostaa toimintaansa .”

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana perusteluiden 52. kappaleen perään lisättäväksi seuraava:

”Hyvinvointialueen olisi laadittava erillinen investointisuunnitelma, joka ei saa olla ristiriidassa lainanottovaltuuden kanssa. Investointisuunnitelman sisältää laissa säädetyt asiat, mutta on sisällöltään kattavampi kuin lainanottovaltuudella rahoitetut investoinnit. Investointisuunnitelmassa osoitetaan investointien rahoitus.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus tuli hylätyksi äänin 10-6.

Perusteluiden 53. kappaleen perään lisättiin yksimielisesti seuraava:

”Hyvinvointialue voi käyttää päätettyä lainanottovaltuutta useana tilikautena erityisesti suuremmissa investoinneissa. Käyttämätön lainanottovaltuus kasvattaa vastaavasti tulevaa lainanottokykyä, mikä helpottaa investointien rahoittamista. ”

Perusteluiden 56. kappaleen kolmanneksi viimeiselle riville lisättiin seuraava: ”THL:n tutkimukseen perustuvien tarvekertoimien mukaisesti.”

Ed. Kosonen ehdotti ed. Mäkysen kannattamana, että perusteluiden 58. kappale muutetaan seuraavasti:

”Voimassaolevassa sääntelyssä Kuntarahoitus rahoittaa kuntien taloutta, sote-palvelut mukaan lukien. Kuntien takauskeskuksen tehtävä on taata Kuntarahoituksen ottamia lainoja. Kuntahoitukselle ja Kuntien takauskeskukselle esitettyjen hyvinvointialueisiin liittyvien tehtävien osalta on otettava huomioon vakavaraisuusasetus (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 575/2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (jäljempänä EU:n vakavaraisuusasetus) ja sen artiklat 213 ja 215, joiden vuoksi kuntarahoituksella ja Kuntien takaiskeskuksella täytyy olla varmuus että rahoitusjärjestely on hyväksyttävissä myös valtiontukisääntelyn osalta. Komissio on v. 2004 päätöksessään todennut, että Kuntarahoitus on julkista tehtävää hoitava julkishallinnon sisäinen erityisluottolaitos, ja takauskeskuksen Kuntarahoitukselle myöntämät takaukset eivät ole taloudellista toimintaa eivätkä valtiontukea.”

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus voitti äänin 10-7.

Perusteluiden 60. kappaleen toiselle riville lisättiin: ”sairaanhoitopiireiltä ja erityishuoltopiireiltä...”

Perusteluiden 68. kappaleen jälkeen lisättiin yksimielisesti seuraava:

” Talousvaliokunta korostaa digitaalisten työkalujen esimerkiksi etävastaanottojen hyödyntämistä uudistuksen sallimissa rajoissa. Tuottavuuden (tähän Kauman s-posti) ??”

Perusteluiden 70. kappaleen neljännelle riville lisättiin: ”esimerkiksi Uudellamaalla...”

Ed. Mykkänen ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että perusteluiden 75. kappale saisi seuraavan muodon:

”Saadun asiantuntijaselvityksen mukaan ehdotetussa sääntelyssä on myös elementtejä, joiden voidaan arvioida merkitsevän kestävyysvajeen taakan jakautumista osin nyt voimassaolevasta valtionosuusjärjestelmästä poikkeavalla tavalla. Hallituksen esityksen ehdottama sääntely ei kuitenkaan varsinaisesti ratkaise kestävyysvajeen ja sote-sektorin palvelutarpeen kasvun aiheuttamaa resurssivajeen ongelmaa. Taloudelliselta kantokyvyltään tai

väestönsä terveyden suhteen vahvat alueet tulevat osallistumaan heikompien alueiden tukemiseen nykyistä voimakkaammin ja pahentaa kestävyysvajetta”

Äänestyksessä ed. Mykkäsen ehdotus tuli hylätyksi äänin 10-7.

Perusteluiden 76. kappaleesta sanat ”yhdenmukaisen” korvattiin sanoilla ”yhdenvertaisen”.

Ed. Kosonen ehdotti ed. Harjanteen kannattamana, että perusteluiden 78. kappaleesta poistetaan seuraava: ” ja minkälainen paine esimerkiksi potilasdirektiivin turvaamiin oikeuksiin vetoamiselle muodostuu.” Lisäksi kappaleen loppuun lisätään seuraava: ”Samalla talousvaliokunta huomauttaa, että mittavan uudistuksen vaikutuksia on seurattava tarkkaan ja tarvittaessa tarkennettava tai muutettava sääntelyä niin, että uudistuksen tavoitteet saavutetaan.”

Äänestyksessä ed. Kososen ehdotus voitti äänin 10-7.

Ed. Vallin ehdotti, että lausunto saisi eriävästä mielipiteestä 1 ilmenevän muodon.

Äänestyksessä ed. Vallinin ehdotus hävisi muutetulle lausuntoluonnokselle äänin 10-3, 3 tyhjää.

Ed. Kauma ehdotti, että lausunto saisi eriävästä mielipiteestä 2 ilmenevän muodon.

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi muutetulle lausuntoluonnokselle äänin 10-3, 3 tyhjää.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 1: ”Eduskunta edellyttää, että velvoitteesta käyttää virkalääkäriä luovutaan.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-6.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 2: ”Eduskunta edellyttää, että yksityisillä toimijoilla on jatkossakin oikeus järjestää toimintansa valitsemallaan tavalla.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-6.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 3: ”Eduskunta edellyttää, että neuvolatoimintaa ei tule määritellä julkiseksi toiminnaksi.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-6.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 4: ”Eduskunta edellyttää, että pääkaupunkiseudun erityispiirteet, kuten maahanmuuton kasvu ja segregaatio huomioidaan rahoituslaskelmissa.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-4, 1 tyhjä.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 5: ”Eduskunta edellyttää, että alihankintaa koskevat rajoitukset poistetaan.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-4, 2 tyhjää.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 6: ”Eduskunta edellyttää, että julkisia ja yksityisiä palveluntuottajia kohdellaan yhdenvertaisesti.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-6.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 7: ”Eduskunta edellyttää, että julkisten ja yksityisten palvelujen kustannusten vertailuun kehitetään ja otetaan käyttöön yhteinen kustannuslaskentamalli.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-6.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 8: ”Eduskunta edellyttää, että palveluiden järjestäminen ja tuottaminen erotetaan velvoittavasti lainsäädännössä.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-3, 3 tyhjää.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 9: ”Eduskunta edellyttää, että palvelusetelin käyttö mahdollistetaan kaikissa kiireettömissä toimenpiteissä.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-4, 2 tyhjää.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 10: ”Eduskunta edellyttää, että turvataan asiantuntijoiden työskentely ammatinharjoittajana jatkossakin.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-6.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 11: ”Eduskunta edellyttää, että etävastaanottojen,

sähköisten palveluiden sekä muiden tuottavuutta ja palvelun laatua parantavien toimintatapojen kehittämiseen kannustetaan.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-5, 1 tyhjä.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 12: ”Eduskunta edellyttää, että kestävyysvajeen paheneminen estetään tekemällä tarvittavat korjaukset sote-malliin.”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-6.

Ed. Kauma ehdotti ed. Vartiaisen kannattamana, että lausuntoon lisätään eriävässä mielipiteessä 2 olevan lausumaehdotuksen 13: ”Eduskunta edellyttää, että rahoitusmallissa huomioidaan yliopistosairaaloiden tehtävät, kuten opetus- ja tutkimustoiminta sekä valmiuden ja varautumisen ylläpitäminen. ”

Äänestyksessä ed. Kauman ehdotus hävisi äänin 9-6.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: 1. ps 2. kok

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Muut asiat

-

5. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 30.4.2021 klo 11.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Teija Miller

Valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen